

ชื่อเรื่องวิจัย (ภาษาไทย)

การพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนเขตตำบลหาคำกั๊ว อำเภopakchom จังหวัดเลย

ชื่อเรื่องวิจัย (ภาษาอังกฤษ)

The Development of Village Level Fund Networks : A Case Study of Tambon

Hadkumpee, Pakchom District, Loei Province

พิชญ์ทิพา สุวรรณศรี

สาขาวิชาสถิติศาสตร์ประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

e – mail : pichtipa@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาคำกั๊ว อำเภopakchom จังหวัดเลย กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตตำบลหาคำกั๊ว จำนวน 265 คน กำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) ศึกษาความต้องการในการแก้ไขปัญหาของเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบลในตำบลหาคำกั๊ว ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ตัวแทนคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนทั้ง 6 หมู่บ้าน ตัวแทนสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน ทั้ง 6 บ้าน และที่ปรึกษากองทุนสวัสดิการชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบสังเกต และการประชุมกลุ่ม และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาคำกั๊ว อำเภopakchom จังหวัดเลย ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ตัวแทนคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนทั้ง 6 หมู่บ้าน ตัวแทนสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน ทั้ง 6 บ้าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 และระยะที่ 3 ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบสังเกต การระดมสมอง และการประชุมกลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา การพรรณนาวิเคราะห์ และการแจกแจงความถี่

ผลการวิจัยพบว่า

ระยะที่ 1 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาคำกั๊ว อำเภopakchom จังหวัดเลย พบว่า 1) ด้านโครงสร้างและหน้าที่ มีศูนย์ปฏิบัติการกองทุนฯ ของหมู่บ้านและข้อมูลเป็นปัจจุบัน 2) ด้านการบริหารจัดการ คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนได้รับการฝึกอบรมสัมมนาและศึกษาดูงานเพิ่มเติมด้านบริหารจัดการและการพัฒนาอาชีพ 3) ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุน การมีส่วนร่วมในการจัดเวทีชาวบ้านเพื่อร่วมเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจและร่วมปฏิบัติงานสมาชิก 4) ด้านการติดตามประเมินผล คณะกรรมการกองทุนฯ ติดตามช่วยเหลือสมาชิกกองทุนฯ ในการประกอบอาชีพ

ระยะที่ 2 ศึกษาความต้องการในการแก้ไขปัญหาของเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบลในตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเลย พบว่า 1) ด้านกำหนดนโยบาย จะต้องกำหนดนโยบายให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อสมทบเข้ากองทุน 2) ด้านการวางแผนพัฒนา ควรมีแผนการพัฒนารูปแบบการขยายเครือข่ายสวัสดิการให้ครอบคลุมในทุก ๆ ด้านของการดำเนินชีวิตของชุมชน 3) ด้านงบประมาณ ควรเพิ่มสมทบงบประมาณเพื่อขยายการให้บริการสวัสดิการแก่ประชาชนให้ครอบคลุมทุกด้าน 4) ด้านบุคลากร ควรส่งเสริมพัฒนาด้านจิตสำนึกของบุคลากรด้านจิตสำนึกของบุคลากรทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกองทุนเครือข่ายสวัสดิการชุมชน 5) ด้านส่งเสริมการมีส่วนร่วม ควรให้องค์การบริหารส่วนตำบลหาดคัมภีร์มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ให้คำแนะนำด้านการจัดทำบัญชีและต้องการให้เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ 6) ด้านปัจจัยที่เป็นข้อจำกัด ควรติดต่อประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลหาดคัมภีร์เพื่อระดมเงินจัดสวัสดิการชุมชน

ระยะที่ 3 แนวทางการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเลย มีขั้นตอนดังนี้ 1) การใช้หลักการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน 2) การใช้หลัก ธรรมมาภิบาลในการบริหารงาน 3) การใช้เครือข่ายในการบริหารงานสวัสดิการชุมชนเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้ระหว่างกัน 4) การเชื่อมโยงและบูรณาการทรัพยากรในการบริหารงานกองทุนสวัสดิการชุมชน 5) การกำหนดสวัสดิการและผลประโยชน์ให้แก่สมาชิก 6) การบริหารงานโดยอาศัยภาวะผู้นำ และ 7) การบริหารงานตามหน้าที่กรรมการ

คำสำคัญ : การพัฒนาเครือข่าย, กองทุนสวัสดิการชุมชนระดับตำบล, ตำบลหาดคัมภีร์

บทนำ

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ก่อตั้งขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล ที่ได้ประกาศต่อที่ประชุมรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 - 28 กุมภาพันธ์ 2544 ซึ่งเป็นหนึ่งในนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล คือนโยบายการแก้ไขปัญหาความยากจน การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน โดยการให้โอกาสแก่ประชาชนในระดับรากหญ้าให้เข้าถึงแหล่งทุน ในการสร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย บรรเทาเหตุฉุกเฉิน ตลอดจนการสร้างสวัสดิการให้กับชุมชน โดยรัฐบาลได้ดำเนินการจัดสรรงบประมาณให้กับหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ผ่านการเตรียมความพร้อม หมู่บ้านและชุมชนเมืองละ 1 ล้านบาท พร้อมกับให้การสนับสนุนการบริหาร จัดการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กรมการพัฒนาชุมชน. 2547)

จากการดำเนินงานที่เป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงได้วางแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านไปสู่ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยกำหนดการดำเนินงานเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 (ปี 2544) เป็นระยะของการจัดตั้งกองทุน ประกอบด้วยแผนงานหลัก ๆ คือ การจัดทำระเบียบต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านเข้าใจในหลักการจัดโครงสร้างการ

ปฏิบัติงานของบุคลากรเตรียมกลไกเสริมในรูปแบบของประชารัฐ และเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อให้เกิดกองทุนหมู่บ้าน ระยะที่ 2 (ปี 2545 - 2546) เป็นระยะที่มุ่งเน้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้การสร้างองค์ความรู้ให้กับคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ระยะที่ 3 (ปี 2546 - 2547) เป็นระยะที่มุ่งเน้นไปสู่การพัฒนาความเข้มแข็งของกองทุนหมู่บ้านโดยมีแผนงานที่สำคัญ คือ จัดกระบวนการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ เสริมสร้างกองทุนและเครือข่ายเพื่อให้เป็นเครื่องมือนำไปสู่การเชื่อมประสานนโยบายอื่น ๆ โดยได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบล คือ บทบาทในการเสริมกระบวนการเรียนรู้ในเรื่องการบริหารจัดการกองทุนบทบาทในการสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของสมาชิกกองทุน บทบาทในการเรียนรู้เทคนิคต่าง ๆ ในการปฏิบัติจริงและบทบาทในการเสริมสร้างสวัสดิการชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. 2546)

จากแนวทางการดำเนินงานที่สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้กำหนดนี้ คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับตำบลหาดคัมภีร์ จังหวัดเลย จึงได้ดำเนินการตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดโดยได้มีการจัดตั้งเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบลขึ้นทั้ง 6 หมู่บ้าน โดยได้มีการกำหนดให้ประธาน และเลขานุการกองทุนหมู่บ้านเข้ามาเป็นคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบล ในปี 2547 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบล ๆ ละ 10,000 บาท สำหรับให้เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบลประเมินศักยภาพกองทุนหมู่บ้าน เพื่อนำไปสู่การพัฒนากองทุนหมู่บ้านที่เข้มแข็งและยั่งยืน โดยมีการประเมินศักยภาพกองทุนหมู่บ้าน 2 ด้าน คือ ศักยภาพด้านการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้ ด้านโครงสร้างของกองทุน ด้านการบริหารจัดการกองทุน และด้านผลการดำเนินงานของกองทุน ศักยภาพด้านการพึ่งพาตนเองสู่ความเข้มแข็งและยั่งยืน ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ การเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้และการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การรวมกลุ่มกันพัฒนาและการจัดสวัสดิการชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. 2547)

ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบลของตำบลหาดคัมภีร์ทั้ง 6 หมู่บ้าน จากการรายงานผลการดำเนินงานทางเอกสารที่แต่ละเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบลได้รายงานให้สำนักงานคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ พบว่าการดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเครือข่ายเท่าที่ควร จะเห็นได้จากผลการประเมินการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ในปี 2559 ปรากฏว่ามีกองทุนหมู่บ้านระดับ AAA (ระดับที่มีผลงานดีเด่น) จำนวน 1 หมู่บ้านเท่านั้น ที่เหลือเป็นระดับ AA (ระดับที่มีผลงานปานกลาง) ตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย มีกองทุนหมู่บ้านในตำบล จำนวน 6 กองทุน ทั้ง 6 กองทุนได้ดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบลขึ้นเมื่อปี 2552 โดยการสนับสนุนของสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ ซึ่งได้ทำการคัดเลือกประธานกองทุนหมู่บ้านและเลขานุการกองทุนหมู่บ้านของแต่ละกองทุนหมู่บ้าน ในตำบลหาดคัมภีร์ รวม 16 คน เป็นคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบล และคณะกรรมการได้ดำเนินการคัดเลือกประธานกรรมการเครือข่าย 1

คน รองประธานเครือข่าย 1 คน เลขานุการเครือข่าย 1 คน เภรัญญิกเครือข่าย 1 คน และกรรมการเครือข่าย
 อีก 12 คน เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบล ตำบลหาดคำคัมภีร์ได้ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่โดยมีการ
 ประเมินผลการปฏิบัติงานของกองทุนหมู่บ้านทั้ง 6 หมู่บ้าน ผลประเมินการพัฒนากองทุนหมู่บ้านของตำบล
 หาดคำคัมภีร์ปรากฏว่าอยู่ในระดับ AA (ระดับที่มีผลงานปานกลาง) เป็นส่วนมาก (ข้อมูลความเคลื่อนไหว
 กองทุนหมู่บ้านตำบลหาดคำคัมภีร์ ณ วันที่ 20 สิงหาคม 2559) ซึ่งส่วนหนึ่ง น่าจะเป็นผลมาจากการปฏิบัติงาน
 ของคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบลขาดประสิทธิภาพในการส่งเสริม สนับสนุนกองทุน
 หมู่บ้าน ตามบทบาทหน้าที่ของเครือข่าย เพราะถ้าเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบลได้ทำหน้าที่ตาม
 บทบาทของการสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของสมาชิกกองทุนในลักษณะที่ช่วยน้องเพื่อนช่วยเพื่อน
 ตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กำหนดแล้วน่าจะทำให้การ
 ดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน แต่ละกองทุนอยู่ในระดับดีเด่น (AAA) มากขึ้น และผู้วิจัยมีบทบาทเกี่ยวข้องกับการ
 การสวัสดิการสังคมให้มีความเข้มแข็ง จึงคิดว่าน่าจะมีแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมในการที่จะพัฒนา
 เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบลให้มีประสิทธิภาพได้ ถึงแม้ว่าจะมีนักวิชาการได้นำเสนอแนวทางการ
 พัฒนาเครือข่ายของกลุ่ม หรือกองทุนต่าง ๆ ไว้มากแล้ว แต่ผู้วิจัยเห็นว่าปัญหาและความต้องการของแต่ละ
 พื้นที่ย่อมแตกต่างกันเนื่องจากสภาพทั่วไปทั้งทางภูมิศาสตร์วัฒนธรรมประเพณี และสิ่งแวดล้อมทางสังคมนั้น
 แตกต่างกัน และอีกประการหนึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า แนวทางการพัฒนาเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบลมี
 ความสำคัญและจำเป็นต่อการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเครือข่ายเป็นหัวใจของการ
 เชื่อมโยงงานต่าง ๆ ในชุมชนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันซึ่งเครือข่ายนี้ไม่ได้จำกัดเฉพาะหมู่บ้านของตนเอง
 เท่านั้น แต่สามารถเชื่อมโยงไปยังหมู่บ้านอื่นได้

ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่วิจัย (ลักษณะทางกายภาพ/ชีวภาพ/เศรษฐกิจ/สังคม)

1. บริบททั่วไปของพื้นที่วิจัย

1.1 ประวัติความเป็นมา

ชื่อตำบลหาดคำคัมภีร์ ได้มาจากชื่อหาดและแก่งตามลำน้ำโขง เดิมตำบลหาดคำคัมภีร์ขึ้นอยู่กับอำเภอ
 เชียงคาน จังหวัดเลย พื้นที่ทุรกันดาร มีพื้นที่ยาวตามแม่น้ำโขง เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2510 กระทรวงมหาดไทย
 ได้อนุมัติขึ้นให้เป็นกิ่งอำเภอปากชม และต่อมาเปลี่ยนเป็นอำเภอปากชมจนถึงปัจจุบัน

เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2540 สภาตำบลหาดคำคัมภีร์ ได้ยกฐานะขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วน
 ตำบลหาดคำคัมภีร์ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยในราชกิจจานุเบกษา ลงในเดือนธันวาคม เมื่อปี พ.ศ. 2535
 โดยมีบุคลากรและตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

ปี 2540 – 2542	นายเส็ง ดาปี	ตำแหน่ง	ประธานกรรมการบริหาร
	นายประดิษฐ์ จันดี	ตำแหน่ง	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
	นางสุภัควดี ศรีเชื้อ	ตำแหน่ง	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
ปี 2542 – 2544	นายจิรัฐ บัวทองแสง	ตำแหน่ง	ประธานกรรมการบริหาร

นายประดิษฐ์ จันดี ตำแหน่ง ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
 ปี 2544 – 2552 นายยุน ทองจันทร์ ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
 นายศรีทัต นันทะภู ตำแหน่ง ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
 นายกิตติภาพ ชูรงาน ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
 ปี 2552 – ปัจจุบัน นายทวีศักดิ์ ดาปี ตำแหน่ง นายองค์การบริหารส่วนตำบล
 นายศรีทัต นันทะภู ตำแหน่ง ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
 นางสาวภาสุรีย์ โชคบำรุง ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

(โอนย้าย)

นายอติเดช พลพงษ์ ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ตำบลหาดคัมภีร์ แบ่งการปกครองออกเป็น 6 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ 1 บ้านหาดคัมภีร์

นายสมทรัพย์ สระสม	ตำแหน่ง	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
นายสิทธิศักดิ์ ชูระดี	ตำแหน่ง	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
นายบุญคำ ดาจันทร์	ตำแหน่ง	ผู้ใหญ่บ้านหาดคัมภีร์

หมู่ 2 บ้านคกแก้ว

นายสวน จันท์หอม	ตำแหน่ง	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
นายระเบียบ ชานัย	ตำแหน่ง	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
นาวเสถียร โสดาบัน	ตำแหน่ง	ผู้ใหญ่บ้านคกแก้ว

หมู่ 3 บ้านห้วยขอบ

นายทวี บุตรชัยงาม	ตำแหน่ง	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
นายไชยา คำพุทธ	ตำแหน่ง	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
นายเด่น แผงฮ้อย	ตำแหน่ง	ผู้ใหญ่บ้านห้วยขอบ

หมู่ 4 บ้านห้วยเหียม

นางชุตินา คำพระบาง	ตำแหน่ง	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
นายบู่ เศษจำปา	ตำแหน่ง	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
นายบุญมา โสกา	ตำแหน่ง	ผู้ใหญ่บ้านห้วยเหียม

หมู่ 5 บ้านปากมั่ง

นายสมฤทธิ์ มีตา	ตำแหน่ง	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
นางวิไลย์ วิพายา	ตำแหน่ง	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
นางเสารักษ์ ดาปี	ตำแหน่ง	กำนันตำบลหาดคัมภีร์

หมู่ 6 บ้านนาไม้

นายศรีทัต นันทะภู	ตำแหน่ง	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
-------------------	---------	--------------------------------

นางประจักษ์ นันทะภู ตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
 นายเสมอ ตูชา ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านนาไม้

ตำบลหาดคัมภีร์เป็นตำบลที่ติดกับชายแดนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นที่กั้นเขตแดน มีความยาวถึง 30 กิโลเมตร และตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอปากชม ตำบลหาดคัมภีร์

ระยะทางจากตำบลถึงอำเภอ 18 กิโลเมตร
 ระยะทางจากตำบลถึงจังหวัด 121 กิโลเมตร
 ระยะเวลาเดินทางถึงศาลากลาง 2 ชั่วโมง โดยประมาณ

มีจำนวนหมู่บ้าน 6 หมู่บ้าน ซึ่งแต่ละหมู่บ้านมีระยะห่างจากอำเภอ ดังนี้

1. บ้านปากมั่ง	ห่างจากอำเภอปากชม	18	กิโลเมตร
2. บ้านนาไม้	ห่างจากอำเภอปากชม	21	กิโลเมตร
3. บ้านหาดคัมภีร์	ห่างจากอำเภอปากชม	21	กิโลเมตร
4. บ้านคกแก้ว	ห่างจากอำเภอปากชม	26	กิโลเมตร
5. บ้านห้วยขอบ	ห่างจากอำเภอปากชม	29	กิโลเมตร
6. บ้านห้วยเหียม	ห่างจากอำเภอปากชม	30	กิโลเมตร

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	พื้นที่ทำการเกษตร(ไร่)
1	หาดคัมภีร์	246	1,625
2	คกแก้ว	122	2,020
3	ห้วยขอบ	268	5,700
4	ห้วยเหียม	221	4,388
5	ปากมั่ง	132	3,180
6	นาไม้	229	14,800
รวม		1,218	31713

มีพื้นที่คิดเป็น 78,125 ไร่ 125 ตารางกิโลเมตร

เป็นพื้นที่ราบ 3,906 ไร่ 6.25 ตารางกิโลเมตร

เป็นพื้นที่ที่เป็นภูเขา 74,219 ไร่ 118.75 ตารางกิโลเมตร

1.2 ภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขา และมีลักษณะภูเขาเป็นคลื่นลูกฟูก ขนานไปกับแม่น้ำโขง และมีลำห้วยต่าง ๆ หลายสาย

ทิศเหนือ ติดกับ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
 ทิศใต้ ติดกับ อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี

ทิศตะวันออก ติดกับ

อำเภอสังขม จังหวัดหนองคาย

ทิศตะวันตก ติดกับ

ตำบลห้วยพิชัย อำเภอปากชม จังหวัดเลย

1.3 ท้องถิ่นอื่นในตำบล

จำนวนเทศบาล - แห่ง

จำนวนส-ขาภิบาล - แห่ง

1.4 ประชากร

หมู่ที่	ชาย(คน)	หญิง(คน)
1	428	377
2	203	195
3	482	478
4	386	350
5	209	185
6	380	371
รวม	2,088	1,956
รวมทั้งสิ้น 4,044 คน		

มีความหนาแน่นเฉลี่ย 30 คน / ตารางกิโลเมตร

*** หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2559

1.5 สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้มี 3 ฤดูกาล คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว มีสภาพอากาศที่แตกต่างกันมากในฤดูหนาวกับฤดูร้อน คือ ในฤดูร้อนจะมีอากาศร้อนจัด และในฤดูหนาวจะมีอากาศหนาวจัดมาก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย
2. ศึกษาความต้องการในการแก้ไขปัญหาของเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบลในตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย
3. ศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย

ขอบเขตการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย จำนวน 782 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย จำนวน 265 คน กำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางจี้และมอร์แกน (Krejcie และ Morgan)

2. เนื้อหาที่ศึกษา ได้แก่ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนในตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย ประกอบด้วย ด้านโครงสร้างและหน้าที่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุน และด้านการติดตามประเมินผล

3. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2560 ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2560

ระยะที่ 2 ศึกษาการแก้ไขปัญหาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาในระยะที่ 3 เพื่อศึกษาการแก้ไขปัญหาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่

1.1 ตัวแทนคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน ทั้ง 6 หมู่บ้าน จำนวน 12 คน

1.2 ตัวแทนสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน ทั้ง 6 บ้าน จำนวน 12 คน

1.3 ที่ปรึกษากองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 10 คน

2. เนื้อหาที่ศึกษา ได้แก่ ศึกษาการแก้ไขปัญหาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย ประกอบด้วย ด้านกำหนดนโยบาย ด้านการวางแผนพัฒนา ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมการมีส่วนร่วม และด้านปัจจัยที่เป็นข้อจำกัด

3. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2561 ถึง พฤษภาคม พ.ศ. 2561

ระยะที่ 3 แนวทางการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาในระยะที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่

1.1 ตัวแทนคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน ทั้ง 6 หมู่บ้าน จำนวน 12 คน

1.2 ตัวแทนสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน ทั้ง 6 บ้าน จำนวน 12 คน

1.3 ที่ปรึกษากองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 10 คน

เนื้อหาที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2561 ถึง กันยายน พ.ศ. 2561

ระเบียบวิธีวิจัย

การพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนเขตตำบลหาดคำภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย ผู้วิจัยจึงได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคำภีร์

ระยะที่ 2 ศึกษาการแก้ไขปัญหาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคำภีร์

ระยะที่ 3 แนวทางการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคำภีร์

รายละเอียดของแต่ละระยะมีดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคำภีร์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตตำบลหาดคำภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย จำนวน 782 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตตำบลหาดคำภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย จำนวน 265 คน กำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie และ Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2551 : 23 - 24) ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดให้แต่ละกองทุนเป็น 1 หน่วยของการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยใช้การคำนวณหาสัดส่วน (Proportional Random Sampling) ของสมาชิกในแต่ละกองทุน โดยใช้วิธีเทียบบัญญัติไตรยางศ์ ปรากฏดังตาราง 3.1

ตาราง 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ชื่อชุมชน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	หมู่ที่ 1 หาดคำภีร์	156	59
2	หมู่ที่ 2 คกเว้า	77	29
3	หมู่ที่ 3 ห้วยขอบ	182	69

ตาราง 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อชุมชน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
4	หมู่ที่ 4 ห้วยเหียม	140	38
5	หมู่ที่ 5 ปากมั่ง	67	47
6	หมู่ที่ 6 นาไม้	160	23
รวม		782	265

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตตำบลหาดคำภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตตำบลหาดคำภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตตำบลหาดคำภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และองค์ประกอบ

ที่ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตตำบลหาดคำภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย แล้วนำมาเป็นแล้วนำมากำหนดเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

3. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของแบบสอบถาม ประกอบด้วย จำนวน 5 ท่าน คือ

3.1 ผศ.ดร.วาริช ราศรี อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3.2 ผศ.ดร.บัญญัติ พุฒินากุล อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3.3 อาจารย์ปิยนันท์ เกตุแสง อาจารย์ประจำสาขาวิชาสถิติศาสตร์ประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3.4 อาจารย์วริดา พลาศรี อาจารย์ประจำสาขาวิชาสถิติศาสตร์ประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3.5 อาจารย์พิชญ์ทิพา สุวรรณศรี อาจารย์ประจำสาขาวิชาสถิติศาสตร์ประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try - out) เพื่อหาคุณภาพกับสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตตำบลหาดคำภีร์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง เพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ (Try - out) มาหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม เป็นรายข้อในแต่ละด้านโดยวิธี Item - total Correlation และทดสอบด้วยสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการคัดเลือก มาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach

8. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2560 ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2560 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แนะนำตัวผู้วิจัยกับประธานคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคำภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปขอความอนุเคราะห์ประธานคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคำภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย เพื่อแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง (สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคำภีร์) เพื่อตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดในการตอบคำถามให้แก่สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลห้องแซง

3. นำแบบสอบถามดังกล่าวมาดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยได้กระทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้อง

2. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาหาค่าความถี่และค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามและตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2551 : 100)

มากที่สุด กำหนดให้ 5 คะแนน

มาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
น้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

4. นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาวิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวม เป็นรายชื่อ และรายด้าน

5. นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากข้อ 4 ไปแปลความหมายเกี่ยวกับระดับปัญหาและอุปสรรค ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 ความหมาย มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 ความหมาย มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 ความหมาย มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 ความหมาย มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 ความหมาย มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับน้อยที่สุด

7. นำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตตำบลหาดคำกั๊ว อำเภอปากชม จังหวัดเลยในตอนที 3 มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเรียงลำดับความถี่ในแต่ละประเด็นแล้วนำเสนอเชิงพรรณนา

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังต่อไปนี้

1. สถิติที่ใช้ในการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อ (Item - total Correlation) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย

1.2 ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าความถี่

2.2 ค่าร้อยละ

2.3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระยะที่ 2 ศึกษาการแก้ไขปัญหาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคำกั๊ว

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาในระยะที่ 2 เพื่อศึกษาการแก้ไขปัญหาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคำกั๊ว อำเภอปากชม จังหวัดเลย ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่

- 1.1 ตัวแทนคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน ทั้ง 6 หมู่บ้าน จำนวน 12 คน
- 1.2 ตัวแทนสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน ทั้ง 6 บ้าน จำนวน 12 คน
- 1.3 ที่ปรึกษากองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

- 2.1 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured Interview)
- 2.2 แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation)
- 2.3 แบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non Participant Observation)
- 2.4 กล้องถ่ายรูป
- 2.5 เครื่องบันทึกเสียง

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้งานการวิจัย

1. ศึกษาทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ตำรา หนังสือ บทความวิชาการ ผลงานวิจัย และสื่อสิ่งพิมพ์ออนไลน์ เป็นต้น
2. สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured Interview) เพื่อใช้สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาการแก้ไขปัญหาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย
3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษา และความครอบคลุมของเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ โดยปรึกษาและขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย จำนวน 5 ท่าน คือ
 - 3.1 ผศ.ดร.วาริช ราศรี อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 - 3.2 ผศ.ดร.บัญชา พุฒินากุล อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 - 3.3 อาจารย์ปิยนันท์ เกตุแสง อาจารย์ประจำสาขาวิชาสถิติศาสตร์ประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 - 3.4 อาจารย์วีรดา พลาศรี อาจารย์ประจำสาขาวิชาสถิติศาสตร์ประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 - 3.5 อาจารย์พิชญ์ทิพา สุวรรณศรี อาจารย์ประจำสาขาวิชาสถิติศาสตร์ประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
4. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง เพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
5. จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมาย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่เก็บข้อมูลโดยตรงจากกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ในการศึกษา โดยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

1) การสำรวจพื้นที่การศึกษา (Survey) เพื่อศึกษาการแก้ไขปัญหาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured Interview)

2) การจัดการประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion) กับกลุ่มเป้าหมายเพื่อศึกษาการแก้ไขปัญหาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยศึกษาจากเอกสารและรวบรวมข้อมูลและสรุปผลจากทุกภาคส่วน ทั้งภาคเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และภาคสนาม เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในข้อที่ 1 ร่วมกัน

5. การตรวจสอบข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม จะนำมาตรวจสอบก่อนการนำไปประมวลและการวิเคราะห์ผล โดยข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพื้นที่การศึกษา (Survey) และการจัดการประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion) จะนำมาตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ตรวจสอบความถูกต้องโดยการเก็บข้อมูลซ้ำข้อมูลเดิม โดยการสอบถามข้อมูลซ้ำจากผู้ให้ข้อมูลเดิมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ถูกต้อง และเที่ยงตรง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแยกเป็นหมวดหมู่ และจัดแฟ้มข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์จากเนื้อหาที่ได้ (Content Analysis) และการตีความจากมุมมองของกลุ่มที่ศึกษา (Emic Approach) และนำมาเขียนรายงานเชิงพรรณนา

ระยะที่ 3 แนวทางการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาในระยะที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่

- 1.1 ตัวแทนคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน ทั้ง 6 หมู่บ้าน จำนวน 12 คน
- 1.2 ตัวแทนสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน ทั้ง 6 บ้าน จำนวน 12 คน
- 1.3 ที่ปรึกษากองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

- 2.1 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured Interview)
- 2.2 แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation)
- 2.3 แบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non Participant Observation)
- 2.4 กล้องถ่ายรูป

2.5 เครื่องบันทึกเสียง

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้งานการวิจัย

1. ศึกษาทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ตำรา หนังสือ บทความวิชาการ ผลงานวิจัย และสื่อสิ่งพิมพ์ออนไลน์ เป็นต้น
2. สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured Interview) เพื่อใช้สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายในการค้นหาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย
3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษา และความครอบคลุมของเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ โดยปรึกษาและขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย จำนวน 5 ท่าน คือ
 - 3.1 ผศ.ดร.วาริช ราศรี อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 - 3.2 ผศ.ดร.ปัญญา พุฒินากุล อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 - 3.3 อาจารย์ปิยนันท์ เกตุแสง อาจารย์ประจำสาขาวิชาสถิติศาสตร์ประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 - 3.4 อาจารย์วิรดา พลาศรี อาจารย์ประจำสาขาวิชาสถิติศาสตร์ประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 - 3.5 อาจารย์พิชญ์ทิพา สุวรรณศรี อาจารย์ประจำสาขาวิชาสถิติศาสตร์ประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
4. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง เพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
5. จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมาย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่เก็บข้อมูลโดยตรงจากกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ในการศึกษา โดยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้
 - 1) การสำรวจพื้นที่การศึกษา (Survey) เพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured Interview)
 - 2) การระดมสมอง (Brain Storming) กับกลุ่มเป้าหมายในการค้นหาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

3) การจัดการประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion) กับกลุ่มเป้าหมายในการค้นหาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยศึกษาจากเอกสารและรวบรวมข้อมูลและสรุปผลจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5. การตรวจสอบข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม จะนำมาตรวจสอบก่อนการนำไปประมวลและการวิเคราะห์ผล โดยข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพื้นที่การศึกษา (Survey) การระดมสมอง (Brain Storming) และการจัดการประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion) จะนำมาตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ตรวจสอบความถูกต้องโดยการเก็บข้อมูลซ้ำข้อมูลเดิม โดยการสอบถามข้อมูลซ้ำจากผู้ให้ข้อมูลเดิมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ถูกต้อง และเที่ยงตรง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแยกเป็นหมวดหมู่ และจัดเพิ่มข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์จากเนื้อหาที่ได้ (Content Analysis) และการตีความจากมุมมองของกลุ่มที่ศึกษา (Emic Approach) และนำมาเขียนรายงานเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

การพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนเขตตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย สรุปผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย สรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย ด้านโครงสร้างและหน้าที่ ส่วนใหญ่มีระดับสภาพและอุปสรรคอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีศูนย์ปฏิบัติการกองทุนฯ ของหมู่บ้านและข้อมูลเป็นปัจจุบัน มีการแต่งตั้งบุคคลในพื้นที่เป็นที่ปรึกษาช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงาน และมีสมาชิกกองทุนฯ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย ด้านการบริหารจัดการ มีระดับสภาพและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนได้รับการฝึกอบรม สัมมนาและศึกษาดูงานเพิ่มเติมด้านบริหารจัดการและการพัฒนาอาชีพ การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานกองทุนฯ และมีการประสานงานและได้รับการสนับสนุนทางวิชาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีระดับสภาพและอุปสรรคอยู่ในระดับน้อย 3 ข้อ ได้แก่ มีการพิจารณาอนุมัติเงินกองทุนให้สมาชิกกู้เงินโดยคณะกรรมการกองทุนฯ ด้วย

ความรวดเร็ว มีการประชุมคณะกรรมการกองทุนฯ อย่างสม่ำเสมอ และมีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีและประชุมใหญ่วิสามัญ

3. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุน มีระดับสภาพและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดเวทีชาวบ้านเพื่อร่วมเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจและร่วมปฏิบัติงานสมาชิก การดำเนินงานกองทุนฯ มีลักษณะเป็นเครือข่ายกับกลุ่ม/หรือองค์กรอื่นในหมู่บ้านหรือชุมชน สมาชิกนำเงินทุนกู้ยืมไปประกอบอาชีพตามที่เสนอโครงการ และมีการจัดสรรผลประโยชน์เป็นสวัสดิการแก่สมาชิกและประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน และอุปสรรคอยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ ได้แก่ การใช้คืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือเงินบริจาคของสมาชิกกองทุนฯ เป็นไปตามกำหนดสัญญา และสมาชิกปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับกองทุนฯ

4. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย ด้านการติดตามประเมินผล โดยส่วนใหญ่มีระดับสภาพและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ คณะกรรมการกองทุนฯ ติดตามช่วยเหลือสมาชิกกองทุนฯ ในการประกอบอาชีพ มีการติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ และมีการตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการกองทุนฯ

ระยะที่ 2 ศึกษาการแก้ไขปัญหาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย สรุปได้ดังนี้

1. ด้านกำหนดนโยบาย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหาดคัมภีร์จะต้องกำหนดนโยบายให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อสมทบเข้ากองทุน นอกจากนี้จะต้องมีนโยบายส่งเสริมการจัดประชุมของเครือข่าย ส่งเสริมการศึกษาดูงานเครือข่ายสวัสดิการชุมชนอื่น ๆ เพื่อนำมาพัฒนาเครือข่ายสวัสดิการชุมชนของตำบลหาดคัมภีร์ ในอนาคตนั้นจะต้องมีการกำหนดนโยบายพัฒนาบุคลากรทั้งในส่วนของคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องเน้นด้านการพัฒนาจิตสำนึก เพราะงานสวัสดิการเป็นงานบริการ ดังนั้นจิตสำนึกของบุคลากรจึงมีส่วนสำคัญต่อผลสำเร็จของเครือข่ายกองทุนในอนาคตเป็นอย่างมาก

2. ด้านการวางแผนพัฒนา พบว่า ควรมีแผนการพัฒนารูปแบบการขยายเครือข่ายสวัสดิการให้ครอบคลุมในทุก ๆ ด้านของการดำเนินชีวิตของชุมชน เช่น สวัสดิการด้านการประกอบอาชีพ การศึกษา มีเพียงส่วนน้อยที่คิดว่าควรมีแผนจ่ายค่าตอบแทนคณะกรรมการ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลหาดคัมภีร์ควรมีส่วนสำคัญในการวางแผนพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลหาดคัมภีร์เป็นผู้ริเริ่มในการจัดวางระบบการดำเนินการของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน

3. ด้านงบประมาณ พบว่า ปีงบประมาณที่ผ่านมาองค์การบริหารส่วนตำบลหาดคัมภีร์ได้ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณแก่เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน เพื่อจัดทำโครงการเพิ่มพูนประสิทธิภาพแก่สมาชิก/กรรมการ ซึ่งงบประมาณในการสนับสนุนเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับ

งบประมาณในด้าน ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลหาดคำภีร์ให้การสนับสนุน ในอนาคตผู้บริหารควรมีแผนเพิ่มสมทบงบประมาณ โดยจะจัดสรรงบประมาณเป็นสัดส่วนต่อยอดเงินของสมาชิกเครือข่ายแต่ละปีหรือให้สมทบเป็นรายหัวของสมาชิกเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน เพื่อขยายการให้บริการสวัสดิการแก่ประชาชนให้ครอบคลุมทุกด้าน และควรมีแผนงบประมาณด้านการฝึกอบรมให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกแก่บุคลากรของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนเพิ่มเติม ส่วนที่เหลือเห็นว่าควรจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาสถานที่พร้อมทั้งอุปกรณ์ในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนก็เป็นสิ่งที่จำเป็นเช่นกัน

4. ด้านบุคลากร พบว่า บุคลากรส่วนมากในองค์การบริหารส่วนตำบลหาดคำภีร์มีความเข้าใจน้อย เนื่องจากไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการมากนัก เนื่องจากทางผู้บริหารได้มอบหมายให้นักพัฒนาชุมชนเข้าไปเป็นพี่เลี้ยง แต่บุคลากรทุกคนมีความพร้อมที่จะให้การสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน ดังนั้นควรส่งเสริมพัฒนาด้านจิตสำนึกของบุคลากรด้านจิตสำนึกของบุคลากรทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกองทุนเครือข่ายสวัสดิการชุมชน ทั้งนี้เพราะงานด้านสวัสดิการชุมชนเป็นงานที่ต้องใช้บุคลากรที่มีจิตสาธารณะและหัวใจรักการบริการจึงมีความจำเป็นต้องฝึกอบรมให้บุคลากรมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนอย่างถ่องแท้ และพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจและเข้าถึงสวัสดิการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนจัดให้ และต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลหาดคำภีร์จัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของคณะกรรมการเป็นประจำ โดยการจัดโครงการศึกษาดูงาน นอกจากนี้ยังมีความต้องการให้เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหาดคำภีร์ได้เข้ามาศึกษารายละเอียดของเครือข่ายสวัสดิการชุมชนเพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถมากกว่าคณะกรรมการ

5. ด้านส่งเสริมการมีส่วนร่วม พบว่า เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนหลายฝ่ายหลายกลุ่ม และเกี่ยวข้องกับปากท้อง ความเป็นอยู่ของประชาชนในตำบลหาดคำภีร์โดยตรง องค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในส่วนของกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบาย รูปแบบการจัดสวัสดิการ การสนับสนุนงบประมาณ แต่ในการบริหารจัดการกองทุนนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลหาดคำภีร์ควรปล่อยให้เป็นที่ของคณะกรรมการบริหารของกองทุน โดยมอบหมายให้นักพัฒนาชุมชนเป็นพี่เลี้ยงและองค์การบริหารส่วนตำบลหาดคำภีร์ก็ควรเข้ามามีส่วนร่วมโดยการเป็นพี่เลี้ยงด้วย จนกว่าคณะกรรมการและเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนจะเข้มแข็งพอ ควรให้องค์การบริหารส่วนตำบลหาดคำภีร์มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ให้คำแนะนำด้านการจัดทำบัญชีและต้องการให้เจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ

6. ด้านปัจจัยที่เป็นข้อจำกัด พบว่า การจัดสวัสดิการชุมชนแก่ผู้ที่อยู่นอกระบบการจัดสวัสดิการของภาครัฐจะเป็นเรื่องที่ดี แต่ยังเป็นเรื่องใหม่ต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลหาดคำภีร์ และใหม่สำหรับประชาชนตำบลหาดคำภีร์ อีกทั้งยังมีปัจจัยด้านข้อกฎหมาย อำนาจหน้าที่ ภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบล ข้อจำกัดด้านงบประมาณ และความเข้าใจของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในรูปแบบความคุ้มค่า ประโยชน์ที่ประชาชนในตำบลจะได้รับที่ทำให้ไม่สามารถที่จะช่วยสนับสนุนเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนได้ดีเท่าที่ควร ดังนั้นคณะกรรมการบริหารเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคำภีร์

ควรติดต่อประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลหาดคำกั๊วและรูปแบบของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน ซึ่งเป็นการระดมเงินจัดสวัสดิการชุมชน เป็นการส่งเสริมด้านคุณภาพชีวิต ซึ่งข้อจำกัดในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ แผนงาน โครงการเนื่องจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบริหารจัดการงบประมาณกระจุกตัวอยู่ในส่วนของการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การก่อสร้างถนน ไฟฟ้า การเกษตรเป็นหลัก

ระยะที่ 3 แนวทางการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคำกั๊ว อำเภอปากชม จังหวัดเลย สรุปได้ดังนี้

1) การใช้หลักการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ซึ่งคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนมีการจัดประชุมกรรมการ มีการให้กรรมการอภิปรายเสนอความเห็นในการบริหารงาน ตลอดจนมีการชี้แจงผลการดำเนินงานและบัญชีการเงินต่อคณะกรรมการ โดยไม่มีการผูกขาดการบริหารงานโดยแกนนำของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน ซึ่งสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนยังมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการบริหารงานและเปิดโอกาสให้สมาชิกได้อภิปรายเสนอความคิดเห็นในการบริหารงานต่อคณะกรรมการในการปฏิบัติงาน

2) การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ซึ่งคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนมีความโปร่งใส ความคุ้มค่า ความเสมอภาคเป็นธรรม และภาพรวมของการใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารงานในด้านต่าง ๆ

3) การใช้เครือข่ายในการบริหารงานสวัสดิการชุมชนเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้ระหว่างกัน โดยการประสานงานกับเครือข่ายในด้านการขอคำปรึกษาในการบริหารงานทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับสวัสดิการชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการประชุมการฝึกอบรม การศึกษาดูงาน และภาพรวมของการใช้เครือข่ายในการบริหารงาน

4) การเชื่อมโยงและบูรณาการทรัพยากรในการบริหารงานกองทุนสวัสดิการชุมชน แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ การบริหารเงินสมทบของสมาชิกและการหารายได้เข้ากองทุนจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งในการบริหารเงินสมทบนั้น ส่วนใหญ่นำเงินสมทบจากสมาชิกไปใช้ในการจัดสวัสดิการ การให้กู้เงินกองทุนสวัสดิการชุมชน และการนำไปใช้กรณีอื่น ๆ เช่น ฝากธนาคาร ให้ทุนการศึกษา จัดงานสงกรานต์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม และนำไปลงทุนในกิจการต่าง ๆ ตามลำดับ ส่วนประเด็นด้านการหารายได้เข้ากองทุนจากแหล่งต่าง ๆ นั้น ส่วนการหารายได้เข้ากองทุนจากเงินสมทบของสมาชิก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐ กลุ่มองค์กรชุมชนอื่น ๆ การหารายได้จากกรณีอื่น ๆ เช่น ดอกเบี้ยเงินกู้ ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร และผลกำไรจากการนำเงินสมทบไปลงทุนในกิจการต่าง ๆ ตามลำดับ

5) การกำหนดสวัสดิการและผลประโยชน์ให้แก่สมาชิก กองทุนสวัสดิการชุมชนได้กำหนดสวัสดิการและผลประโยชน์ให้สมาชิกกองทุน ซึ่งควรจะมีพื้นฐานมาจากความต้องการของสมาชิกและความพร้อมของกองทุนฯ โดยมีการกำหนดรูปแบบของสวัสดิการจากคณะกรรมการกองทุนฯ แล้วนำรูปแบบสวัสดิการมาจากกองทุนที่ประสบความสำเร็จ การเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ออกความเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการและผลประโยชน์ต่อ

แทน นอกจากนั้นคณะกรรมการเป็นผู้เสนอรูปแบบของสวัสดิการ แล้วให้สมาชิกออกเสียงสนับสนุนและ
คัดค้านความเห็นของคณะกรรมการ และการกำหนดรูปแบบสวัสดิการโดยแกนนำคณะกรรมการตามลำดับ

6) การบริหารงานโดยอาศัยภาวะผู้นำ ซึ่งคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนมีการปฏิบัติด้าน
ความซื่อสัตย์และความอดทนในการปฏิบัติงาน ส่วนในด้านของการแสดงความรับผิดชอบต่อผลการบริหารงาน
ความคิดสร้างสรรค์ ความเป็นกันเอง การสร้างศรัทธาประชาชนและความน่าเชื่อถือไปจนถึงภาพรวมของการ
ใช้ภาวะผู้นำในการบริหารงานของกองทุนสวัสดิการชุมชน

7) การบริหารงานตามหน้าที่กรรมการ ซึ่งคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนมีการ
ประสานงานกับเครือข่ายองค์กรชุมชนในด้านเงินทุนและการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์
การเข้าร่วมประชุมกรรมการ การได้รับมอบหมายจากกองทุนฯ ให้ทำงานด้านอื่น นอกเหนือจาก
ตำแหน่งที่รับผิดชอบ

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนเขตตำบลหาดคำกั๊ว อำเภอบางคนที จังหวัดเลย อภิปราย
ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล
หาดคำกั๊ว อำเภอบางคนที จังหวัดเลย ซึ่งสรุปปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุน
สวัสดิการชุมชนได้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างและหน้าที่ พบว่า มีศูนย์ปฏิบัติการกองทุนฯ ของหมู่บ้าน
และข้อมูลเป็นปัจจุบัน มีการแต่งตั้งบุคคลในพื้นที่เป็นที่ปรึกษาช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงาน และมี
สมาชิกกองทุนฯ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 2) ด้านการบริหารจัดการ พบว่า คณะกรรมการและสมาชิก
กองทุนได้รับการฝึกอบรม สัมมนาและศึกษาดูงานเพิ่มเติมด้านบริหารจัดการและการพัฒนาอาชีพ การ
ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานกองทุนฯ และมีการประสานงานและได้รับการสนับสนุนทางวิชาการจาก
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุน พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดเวทีชาวบ้านเพื่อ
ร่วมเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจและร่วมปฏิบัติงานสมาชิก การดำเนินงานกองทุนฯ มีลักษณะ
เป็นเครือข่ายกับกลุ่ม/หรือองค์กรอื่นในหมู่บ้านหรือชุมชน สมาชิกนำเงินทุนกู้ยืมไปประกอบอาชีพตามที่เสนอ
โครงการ และมีการจัดสรรผลประโยชน์เป็นสวัสดิการแก่สมาชิกและประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน 4) ด้าน
การติดตามประเมินผล พบว่า คณะกรรมการกองทุนฯ ติดตามช่วยเหลือสมาชิกกองทุนฯ ในการประกอบ
อาชีพ มีการติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ และมีการตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการ
กองทุนฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดา ลาวรรณ (2552 : 82 - 86) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการบริหาร
จัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประเด็นปัญหาที่
สำคัญ คือ 1) ด้านการสื่อสาร ได้แก่ ขาดการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ขาดการติดตามประเมินผล การจ่ายเงิน
สมทบกองทุนถือเป็นภาระด้านรายจ่ายของครอบครัว จนท.ขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการและแนวปฏิบัติ
และขาดความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานกองทุนฯ 2) ด้านทรัพยากร ได้แก่ อบรม ขาดการบริหารจัดการด้าน

ทรัพยากร อัตรากำลังของบุคลากรไม่เพียงพอ และไม่มีอาคารสถานที่ที่เป็นเอกเทศ 3) ด้านเจตคติ ได้แก่ ความศรัทธาและเชื่อมั่นในตัวบุคคลผู้ปฏิบัติงาน ทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของ อบต. ว่าไม่โปร่งใส 4) ขาดความเชื่อมั่นต่อวิธีการบริหารงานของ อบต. ความศรัทธาต่อพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการดำเนินชีวิตแบบพึ่งพากันในชุมชน และขาดความเชื่อมั่นในด้านหลักประกันของผลตอบแทน และ 5) ด้านโครงสร้างของระบบ อบต. ขาดความชัดเจนในการกำหนดรูปแบบโครงสร้างที่เหมาะสมในการบริหารจัดการและขาดการประสานเชื่อมโยงระบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนกับระบบของ อบต. และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ระยะที่ 2 ศึกษาการแก้ไขปัญหาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคำภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย ซึ่งสรุปการแก้ไขปัญหาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนได้ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านกำหนดนโยบาย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหาดคำภีร์ จะต้องกำหนดนโยบายให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อสมทบเข้ากองทุน นอกจากนี้จะต้องมีนโยบายส่งเสริมการจัดประชุมของเครือข่าย ส่งเสริมการศึกษาดูงานเครือข่ายสวัสดิการชุมชนอื่น ๆ เพื่อนำมาพัฒนาเครือข่ายสวัสดิการชุมชนของตำบลหาดคำภีร์ ในอนาคตนั้นจะต้องมีการกำหนดนโยบายพัฒนาบุคลากรทั้งในส่วนของคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องเน้นด้านการพัฒนาจิตสำนึก เพราะงานสวัสดิการเป็นงานบริการ ดังนั้นจิตสำนึกของบุคลากรจึงมีส่วนสำคัญต่อผลสำเร็จของเครือข่ายกองทุนในอนาคตเป็นอย่างมาก 2) ด้านการวางแผนพัฒนา พบว่า ควรมีแผนการพัฒนารูปแบบการขยายเครือข่ายสวัสดิการให้ครอบคลุมในทุก ๆ ด้านของการดำเนินชีวิตของชุมชน เช่น สวัสดิการด้านการประกอบอาชีพ ทุนการศึกษา มีเพียงส่วนน้อยที่คิดว่าควรมีแผนจ่ายค่าตอบแทนคณะกรรมการ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลหาดคำภีร์ควรมีส่วนสำคัญในการวางแผนพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลหาดคำภีร์เป็นผู้ริเริ่มในการจัดวางระบบการดำเนินการของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน 3) ด้านงบประมาณ พบว่า ปีงบประมาณที่ผ่านมาองค์การบริหารส่วนตำบลหาดคำภีร์ได้ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณแก่เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน เพื่อจัดทำโครงการเพิ่มพูนประสิทธิภาพแก่สมาชิก/กรรมการ ซึ่งงบประมาณในการสนับสนุนเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับงบประมาณในด้าน ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลหาดคำภีร์ให้การสนับสนุน ในอนาคตผู้บริหารควรมีแผนเพิ่มสมทบงบประมาณ โดยจะจัดสรรงบประมาณเป็นสัดส่วนต่อยอดเงินของสมาชิกเครือข่ายแต่ละปีหรือให้สมทบเป็นรายหัวของสมาชิกเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน เพื่อขยายการให้บริการสวัสดิการแก่ประชาชนให้ครอบคลุมทุกด้าน และควรมีแผนงบประมาณด้านการฝึกอบรมให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกแก่บุคลากรของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนเพิ่มเติม ส่วนที่เหลือเห็นว่าควรจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาสถานที่พร้อมทั้งอุปกรณ์ในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนก็เป็นสิ่งที่จำเป็นเช่นกัน 4) ด้านบุคลากร พบว่า บุคลากรส่วนมากในองค์การบริหารส่วนตำบลหาดคำภีร์มีความเข้าใจน้อย เนื่องจากไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการมากนัก เนื่องจากทางผู้บริหารได้มอบหมายให้นักพัฒนาชุมชนเข้าไปเป็นพี่เลี้ยง แต่บุคลากรทุกคนมีความพร้อมที่จะให้การสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน ดังนั้นควรส่งเสริมพัฒนาจิตสำนึกของบุคลากรด้านจิตสำนึกของบุคลากรทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกองทุนเครือข่ายสวัสดิการชุมชน ทั้งนี้เพราะงานด้านสวัสดิการชุมชนเป็นงานที่ต้องใช้บุคลากรที่มีจิต

สาธารณะและหัวใจบริการจึงมีความจำเป็นต้องฝึกอบรมให้บุคลากรมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของ
เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนอย่างถ่องแท้ และพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการประชาสัมพันธ์
เพื่อสร้างความเข้าใจและเข้าถึงสวัสดิการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนจัดให้ และต้องการให้องค์กร
บริหารส่วนตำบลหาคำภีร์จัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของคณะกรรมการเป็นประจำ โดยการจัด
โครงการศึกษาดูงาน นอกจากนี้ยังมีความต้องการให้เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหาคำภีร์ได้เข้า
มาศึกษารายละเอียดของเครือข่ายสวัสดิการชุมชนเพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถมากกว่า
คณะกรรมการ 5) ด้านส่งเสริมการมีส่วนร่วม พบว่า เครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ
คนหลายฝ่ายหลายกลุ่ม และเกี่ยวข้องกับปากท้อง ความเป็นอยู่ของประชาชนในตำบลหาคำภีร์โดยตรง
องค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในส่วนของการกำหนดนโยบาย รูปแบบการจัดสวัสดิการ การสนับสนุน
งบประมาณ แต่ในการบริหารจัดการกองทุนนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลหาคำภีร์ควรปล่อยให้เป็นที่
ของคณะกรรมการบริหารของกองทุน โดยมอบหมายให้นักพัฒนาชุมชนเป็นที่เลี้ยงและองค์การบริหารส่วน
ตำบลหาคำภีร์ก็ควรเข้ามามีส่วนร่วมโดยการเป็นที่เลี้ยงด้วย จนกว่าคณะกรรมการและเครือข่ายกองทุน
สวัสดิการชุมชนจะเข้มแข็งพอ ควรให้องค์การบริหารส่วนตำบลหาคำภีร์มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ให้
คำแนะนำด้านการจัดทำบัญชีและต้องการให้เจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ 6) ด้านปัจจัยที่เป็น
ข้อจำกัด พบว่า การจัดสวัสดิการชุมชนแก่ผู้ที่อยู่นอกระบบการจัดสวัสดิการของภาครัฐจะเป็นเรื่องที่ดี แต่ยังเป็น
เรื่องที่ใหม่ต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลหาคำภีร์และใหม่สำหรับประชาชนตำบล
หาคำภีร์ อีกทั้งยังมีปัจจัยด้านข้อกฎหมาย อำนาจหน้าที่ ภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบล ข้อจำกัดด้าน
งบประมาณ และความเข้าใจของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในรูปแบบ ความคุ้มค่า ประโยชน์ที่
ประชาชนในตำบลจะได้รับที่ทำให้ไม่สามารถที่จะช่วยสนับสนุนเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนได้ดีเท่าที่ควร
ดังนั้นคณะกรรมการบริหารเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาคำภีร์ควรติดต่อประสานงานกับ
องค์การบริหารส่วนตำบลหาคำภีร์และรูปแบบของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน ซึ่งเป็นการระดมเงินจัด
สวัสดิการชุมชน เป็นการส่งเสริมด้านคุณภาพชีวิต ซึ่งข้อจำกัดในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ แผนงาน
โครงการเนื่องจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบริหารจัดการงบประมาณกระจุกตัวอยู่ในส่วนของการ
พัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การก่อสร้างถนน ไฟฟ้า การเกษตรเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณ
ภัทร ปลั่งศรีเจริญสุข (2555) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาเครือข่ายสวัสดิการชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง พบว่า แนวทางและแรงบันดาลใจในการกำหนดแผนการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลเขารวก
ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป โดยมีแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ดังนี้ คือ 1)
ทบทวน รวบรวม และจัดระบบข้อมูลการดำเนินงานที่ผ่านมาของกองทุน ฯ พัฒนาการและสมาชิกเพื่อ
เป็นผู้สามารถถ่ายทอดข้อมูลความรู้แก่ผู้สนใจ โดยส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างดำเนินการ
วิจัย 2) จัดทำเอกสารเผยแพร่รณรงค์ประชาสัมพันธ์ในตำบลและใกล้เคียง 3) จัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วน
ร่วมของผู้นำชุมชนภายในตำบลและใกล้เคียง และ 4) จัดเวทีเสนอผลการวิจัยชาวบ้านที่เข้าร่วมใน
โครงการวิจัย

ระยะที่ 3 แนวทางการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย โดยมีแนวทางการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน ดังนี้ 1) การใช้หลักการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ซึ่งคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนมีการจัดประชุมกรรมการ มีการให้กรรมการอภิปรายเสนอความเห็นในการบริหารงาน ตลอดจนมีการชี้แจงผลการดำเนินงานและบัญชีการเงินต่อคณะกรรมการ โดยไม่มีการผูกขาดการบริหารงานโดยแกนนำของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน ซึ่งสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนยังมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการบริหารงานและเปิดโอกาสให้สมาชิกได้อภิปรายเสนอความคิดเห็นในการบริหารงานต่อคณะกรรมการในการปฏิบัติงาน 2) การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ซึ่งคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนมีความโปร่งใส ความคุ้มค่า ความเสมอภาคเป็นธรรม และภาพรวมของการใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารงานในด้านต่าง ๆ 3) การใช้เครือข่ายในการบริหารงานสวัสดิการชุมชนเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้ระหว่างกัน โดยการประสานงานกับเครือข่ายในด้านการขอคำปรึกษาในการบริหารงานทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับสวัสดิการชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการประชุมการฝึกอบรมการศึกษาดูงาน และภาพรวมของการใช้เครือข่ายในการบริหารงาน 4) การเชื่อมโยงและบูรณาการทรัพยากรในการบริหารงานกองทุนสวัสดิการชุมชน แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ การบริหารเงินสมทบของสมาชิกและการหารายได้เข้ากองทุนจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งในการบริหารเงินสมทบนั้น ส่วนใหญ่นำเงินสมทบจากสมาชิกไปใช้ในการจัดสวัสดิการ การให้กู้เงินกองทุนสวัสดิการชุมชน และการนำไปใช้กรณีอื่น ๆ เช่น ฝากธนาคาร ให้ทุนการศึกษา จัดงานสงกรานต์ และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม และนำไปลงทุนในกิจการต่าง ๆ ตามลำดับ ส่วนประเด็นด้านการหารายได้เข้ากองทุนจากแหล่งต่าง ๆ นั้น ส่วนการหารายได้เข้ากองทุนจากเงินสมทบของสมาชิก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐ กลุ่มองค์กรชุมชนอื่น ๆ การหารายได้จากกรณีอื่น ๆ เช่น ดอกเบี้ยเงินกู้ ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร และผลกำไรจากการนำเงินสมทบไปลงทุนในกิจการต่าง ๆ ตามลำดับ 5) การกำหนดสวัสดิการและผลประโยชน์ให้แก่สมาชิก กองทุนสวัสดิการชุมชนได้กำหนดสวัสดิการและผลประโยชน์ให้สมาชิกกองทุน ซึ่งควรจะมีพื้นฐานมาจากความต้องการของสมาชิกและความพร้อมของกองทุนฯ โดยมีการกำหนดรูปแบบของสวัสดิการจากคณะกรรมการกองทุนฯ แล้วนำรูปแบบสวัสดิการมาจากกองทุนที่ประสบความสำเร็จ การเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ออกความเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการและผลประโยชน์ตอบแทน นอกจากนั้นคณะกรรมการเป็นผู้เสนอรูปแบบของสวัสดิการ แล้วให้สมาชิกออกเสียงสนับสนุนและคัดค้านความเห็นของคณะกรรมการ และการกำหนดรูปแบบสวัสดิการโดยแกนนำคณะกรรมการตามลำดับ 6) การบริหารงานโดยอาศัยภาวะผู้นำ ซึ่งคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนมีการปฏิบัติด้านความซื่อสัตย์และความอดทนในการปฏิบัติงาน ส่วนในด้านของการแสดงความรับผิดชอบต่อผลการบริหารงาน ความคิดสร้างสรรค์ ความเป็นกันเอง การสร้างศรัทธาประชาชนและความน่าเชื่อถือไปจนถึงภาพรวมของการใช้ภาวะผู้นำในการบริหารงานของกองทุนสวัสดิการชุมชน 7) การบริหารงานตามหน้าที่กรรมการ ซึ่งคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนมีการประสานงานกับเครือข่ายองค์กรชุมชนในด้านเงินทุนและการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์การเข้าร่วมประชุมกรรมการ การได้รับมอบหมายจากกองทุนฯ ให้ทำงานด้านอื่น นอกเหนือจาก

ตำแหน่งที่รับผิดชอบ ดังนั้น แนวทางการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย จึงอยู่ที่การสร้างความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ดีให้ผู้นำและคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน อีกทั้งยังต้องปลูกฝังอย่างต่อเนื่องให้ผู้นำและคณะกรรมการเหล่านี้ มีธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และมีทักษะในการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์กับประชาชนได้ดี สามารถชี้ให้เห็นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนได้ ด้วยกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นโดยการค้นหาความต้องการที่แท้จริงของสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนให้พบ จึงจะทำให้การพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นไปได้อย่างราบรื่นและให้เกิดความยั่งยืนได้ในที่สุดสอดคล้องกับที่ เสรี พงศ์พิศ (2548 : 202) ซึ่งกล่าวถึงเครือข่ายว่าเป็นเครื่องมือหรือวิธีการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพ เพราะเป็นการทำงานแบบประสานพลังที่ทำให้เกิดประโยชน์สำคัญ ดังนี้ คือ ก่อให้เกิดผลบางอย่างที่ใครคนเดียวยังทำให้เกิดไม่ได้ ทำการรณรงค์ได้กว้างกว่าและมีประสิทธิภาพมากกว่า ส่งอิทธิพลต่อคนอื่นในเครือข่ายและนอกเครือข่าย ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องหรือประเด็นหนึ่งชัดเจนมากยิ่งขึ้น เกิดการร่วมมือกันทำ ลดงานที่ซ้ำซ้อนและการสิ้นเปลืองทรัพยากรทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ แรงบันดาลใจและทักษะต่าง ๆ รวมทั้งทำให้เกิดความสามัคคี ให้กำลังใจกัน และช่วยกันในรูปแบบต่าง ๆ ในบางกรณีช่วยให้สามารถระดมทุนได้ดี รวมทั้งการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ในครั้งนี้ ได้ข้อสรุปร่วมกันว่าการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันด้วยกระบวนการกลุ่มและเครือข่ายการเรียนรู้ ทั้งระหว่างคณะกรรมการและสมาชิก เป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่จะเอื้อให้เกิดการจัดสวัสดิการโดยชุมชนเพื่อชุมชนที่มั่นคงเข้มแข็ง โดยการจัดให้มีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างคณะกรรมการ สมาชิกกองทุน ทั้งด้านกระบวนการสำรวจ วิเคราะห์ฐานข้อมูลสวัสดิการชุมชน การทบทวนและสรุปบทเรียนการดำเนินงานที่ผ่านมา การกำหนดแนวทางและดำเนินการพัฒนากองทุนฯ ร่วมกัน ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลหาดคัมภีร์มีข้อมูลและเห็นความสำคัญของการนำข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจ

บทบาทขององค์กรหลัก 4 องค์กร (ศจค./อปท./ชุมชน/สถาบันวิชาการ)

1. ศูนย์จัดการเครือข่ายสุขภาวะชุมชน (ศจค.) มีบทบาทหน้าที่ดังนี้
 - 1.1 ประสานผู้เกี่ยวข้องทั้ง 3 เครือข่าย (อปท., นักวิชาการ, ภาค ปชช.)
 - 1.2 มีบทบาทในการประสานงานเพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจตรงกัน
 - 1.3 จัดทำข้อมูลพื้นฐานของทุกฝ่ายอย่างชัดเจน เช่น ชื่อ เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ เอกสารการจัดการของแต่ละพื้นที่
 - 1.4 มีตารางการมอบหมายงานและติดตามงานที่ชัดเจนทั้งหมด มีการบันทึกการทำงานอย่างเป็นระบบกันการลืมหืม หรือทำงานซ้ำซ้อน
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และชุมชน มีบทบาทหน้าที่ดังนี้
 - 2.1 การมีส่วนร่วมในการจัดและส่งเสริมกระบวนการวิจัยของนักวิจัยในชุมชน ชาวบ้าน และนักวิชาการในสถาบัน

- 2.2 การกำหนดนโยบายและเป้าหมายการวิจัยแก่ชุมชนของตนเอง
- 2.3 การประชาสัมพันธ์และสนับสนุนการวิจัยในชุมชน
- 2.4 การเป็นผู้สนับสนุนทรัพยากรและบุคลากรในชุมชน
3. สถาบันวิชาการ มีบทบาทหน้าที่ดังนี้
 - 3.1 ทำแผนปฏิบัติการของโครงการ กำหนดผลลัพธ์ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามที่สำนักงานกองทุนเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) กำหนด
 - 3.2 ประเมินผล และสรุปผลกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อใช้รายงานความก้าวหน้าในระยะ 6 เดือนและ เพื่อพัฒนางานในอนาคต
 - 3.3 ติดตามแผนงาน และกิจกรรม กำกับแผนโดยใช้แบบประเมินและสรุปผลการดำเนินกิจกรรมเพื่อเป็นข้อมูลสรุปเป็นรายงานความก้าวหน้า
 - 3.4 สะท้อนแผนงานกิจกรรมที่เป็นปัญหาต่อนายก/กรรมการบริหาร
 - 3.5 ออกแบบกิจกรรมใหม่ร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหา
 - 3.6 พิจารณาความสอดคล้องกับแผนการเงิน กับแผนกิจกรรม และแผนเวลา กระตุ้นให้ดำเนินการตามแผน
 - 3.7 ถอดบทเรียนตำบลเพื่อสังเคราะห์ เป็นชุดความรู้และส่งข้อมูลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในตำบลได้ทราบ
 - 3.8 จัดทำหลักสูตรและออกแบบกิจกรรม กระบวนการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
 - 3.9 รวบรวมแหล่งทุน โดย ผู้บริหาร แกนนำที่อาสา และนักวิชาการ ลงพื้นที่สอบถาม
 - 3.10 ออกแบบเส้นทางเรียนรู้ในหลักสูตร โดยใช้ภูมิศาสตร์ของพื้นที่
 - 3.11 สร้างแบบประเมินต่าง ๆ จัดเก็บข้อมูลการดำเนินงาน การประมวผล การปฏิบัติงาน นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สะท้อนหลักสูตรผู้บริหารและชุมชน
 - 3.12 จัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะ ๆ เพื่อจัดทำรายงานความก้าวหน้าในแต่ละแผนงาน รายงานความก้าวหน้าของโครงการให้กับ สสส. ได้ทราบ
 - 3.13 ออกแบบกิจกรรมนอกเหนือจากแผนงานที่มีให้กับโครงการนำใช้กิจกรรมต่าง ๆ
 - 3.14 จัดระบบการเก็บข้อมูล โดยใช้กระบวนการถอดบทเรียน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ นำข้อมูลมาถอดเทป
 - 3.15 เขียนวิเคราะห์ สังเคราะห์ ในเรื่องปัญหา และความต้องการของแหล่งเรียนรู้ เป็นข้อมูลในการพัฒนาต่อยอดแหล่งเรียนรู้ต่อไป เช่น เรื่องสถานที่ อุปกรณ์ เป็นต้น
 - 3.16 ฝ้าติดตามการเปลี่ยนแปลงของแหล่งเรียนรู้และนำข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงมาสะท้อนให้คณะทำงานเพื่อวางแผนพัฒนาต่อยอด สรุปเป็นชุดความรู้ในแต่ละปี
 - 3.17 นำข้อมูลมาสะท้อนให้ นายก/กรรมการบริหาร ผู้จัดการโครงการ เพื่อแก้ปัญหาให้ประชาชนต่อไป

การสังเคราะห์องค์ความรู้และนวัตกรรม

1. ที่ตั้งหรือสถานที่ของ Research LAB ในชุมชน (ชุมชน/หมู่บ้าน) และการเชื่อมต่อผ่านทาง Research LAB (เช่น กลุ่ม/LINE/Mail/โทรศัพท์/ผู้ประสานงานกลาง)

1.1 นางสาวศิพัฒน์ สิงห์พันธ์ หมายเลขโทรศัพท์ 098 – 1488203

1.2 นายทวีศักดิ์ ตาปี หมายเลขโทรศัพท์ 085 - 7492558

2. Research LAB จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

2.1 เกิดประโยชน์กับชุมชน รวมไปถึงสิ่งแวดล้อม สังคม ประเพณีและวัฒนธรรมในชุมชน เนื่องจากตอบสนองปัญหาและความต้องการของชุมชน

2.2 ทำให้มหาวิทยาลัยมีเครือข่ายระหว่างนักวิชาการในมหาวิทยาลัยกับนักวิชาการชุมชน เกิดความยั่งยืนในชุมชนและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้คนในชุมชน

2.3 เป็นแนวทางในการค้นหาความต้องการใหม่ ๆ ปัญหาใหม่ ๆ และเกิดการพัฒนาชุมชนต่อไป

3. หลักการที่เป็นเงื่อนไขของความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนางานวิจัย

การดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนในอดีตจนถึงปัจจุบัน มีการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จที่เป็นอยู่ คือ กระบวนการสร้างความสำเร็จที่ยั่งยืน โดยการสร้างพลังในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยการรวมกลุ่มกันของคนในชุมชน สร้างความเชื่อร่วมกันของสมาชิกให้มีความเอื้ออาทรต่อกันและกัน เพราะการจัดสวัสดิการเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความมั่นคงของคนในชุมชน ซึ่งเป็นการเฉลี่ยทุกข์เฉลี่ยสุข โดยเริ่มต้นด้วยการช่วยกันเองของสมาชิกกลุ่ม โดยยึดหลักคุณธรรม 5 ประการ ให้เป็นสิ่งที่สมาชิกของกองทุนประพฤติปฏิบัติ คือ ความซื่อสัตย์ต่อกันและกัน ความเสียสละเพื่อส่วนรวม ความรับผิดชอบร่วมกัน ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อให้กองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นกองทุนที่จัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกของกองทุนตั้งแต่เกิดจนตายของสมาชิกอย่างยั่งยืน

ความเป็นพันธมิตรสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคม University Engagement

ความเป็นพันธมิตรทุกด้านของมหาวิทยาลัยกับสังคม (University Engagement) บนหลักการพื้นฐาน 4 ประการ ได้แก่ 1) ร่วมคิดร่วมทำแบบหุ้นส่วน (Partnership) 2) เกิดประโยชน์ร่วมกันแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (Mutual benefits) 3) มีการใช้ความรู้และเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน (Scholarship) และ 4) เกิดผลกระทบต่อสังคมที่ประเมินได้ (Social impact) โดยมีทิศทางในการบูรณาการพันธมิตรสัมพันธ์มหาวิทยาลัยเพื่อรับใช้สังคม ดังนี้

1. พัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยและกลไกสนับสนุนงานวิจัยเชิงพื้นที่ให้เกิดรูปธรรมการทำงานร่วมกันของนักวิชาการในมหาวิทยาลัยและนักวิชาการในพื้นที่วิจัย และเครือข่ายองค์กรภาคีที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

2. สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาพื้นที่ควบคู่กับการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับศักยภาพและปัญหาความต้องการของพื้นที่

3. พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการงานวิจัย โดยการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการวิจัยที่มีการยกระดับต่อเนื่อง (Data Base Development) ที่เอื้อต่อการใช้ประโยชน์ทั้งของมหาวิทยาลัยและชุมชนท้องถิ่น สามารถนำไปใช้ในการต่อยอดขยายผลสู่การจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืน
4. พัฒนาเครื่องมือทางวิชาการที่ชุมชนท้องถิ่นสามารถนำมาใช้ในการต่อยอดขยายผลสู่การจัดการตนเองได้
5. เสริมศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถ (Capability Building) ให้กับนักวิจัยในมหาวิทยาลัยและนักวิจัยในพื้นที่วิจัยอย่างต่อเนื่อง (ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ)
6. การวิจัยจากโจทย์ในพื้นที่โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research)
7. บูรณาการความรู้เชิงพื้นที่กับการเรียนการสอน โดยการบูรณาการผ่านกระบวนการวิจัยโดยเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง
8. ส่งเสริมการยกระดับคุณภาพระบบเครือข่ายวิชาการทั้งภายในและภายนอก (International Engagement) เพื่อการสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงาน รวมทั้งส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จัดการความรู้และเสริมพลังให้องค์กรที่เป็นเครือข่าย
9. เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักวิชาการในมหาวิทยาลัย นักวิชาการในพื้นที่ นักศึกษา และชุมชนท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดให้มีกลไกการประสานความร่วมมือกับองค์กรภาคีทั้งภาครัฐ ประชาชน และภาควิชาการอย่างเป็นระบบมีกลไกขับเคลื่อนต่อเนื่อง
10. ส่งเสริมพัฒนาการสื่อสารสาธารณะทั้งภายในและภายนอกเพื่อประชาสัมพันธ์ผลงาน โดยเฉพาะผลงานที่เป็นการบูรณาการร่วมกับชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 1.1 ได้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย เพื่อเป็นแนวทางในการการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย
 - 1.2 ได้ทราบความต้องการในการแก้ไขปัญหาของเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบลในตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย เพื่อเป็นแนวทางในการการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย
 - 1.3 ได้ทราบแนวทางการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย เพื่อเป็นแนวทางให้กับคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนในตำบลหาดคัมภีร์นำไปพัฒนากองทุนให้ดียิ่งขึ้น
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี เพื่อนำผลการศึกษาไปปรับใช้ในการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนต่อไป

2.2 ศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี เพื่อนำผลการศึกษาไปปรับใช้ในพื้นที่อื่น ๆ ในอำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี

2.3 ศึกษากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนในการพัฒนาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหาดคัมภีร์ อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี เพื่อนำผลการศึกษาไปปรับใช้พื้นที่อื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา แก้วเทพ. (2538). **เครื่องมือทำงานแนววัฒนธรรมชุมชน**. กรุงเทพฯ : สภาคณาจารย์แห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา.

_____. (2545). **แนวทางการประสานเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินธุรกิจหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์**. กรุงเทพฯ : [ม.ป.พ.].

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. (2547). **องค์ความรู้การพัฒนาชุมชน ชุดที่ 1**. กรุงเทพฯ : ปีที่เอส เพรส จำกัด.

ชนิษฐา กาญจนรังษิณนท์. [ม.ป.ป.]. **การบริหารงานเครือข่าย**. ค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2560, จาก <http://www.cdd.go.th>

นฤมล นิราทร. (2543). **การสร้างเครือข่ายการทำงาน : ข้อควรพิจารณาบางประการ** [ม.ป.ท.: ม.ป.พ.].

พรพรรณ ปั้งศรีเจริญสุข. (2555). **แนวทางพัฒนาเครือข่ายสวัสดิการชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เสรี พงศ์พิศ. (2548). **เครือข่ายยุทธวิธีเพื่อประชาคมเข้มแข็งชุมชนเข้มแข็ง**. กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน.

สมพันธ์ เตชะอธิกและคณะ. (2540). **การพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรชาวบ้าน**. ขอนแก่น : ภาควิชาการพิมพ์.

สำเร็จ จันทรสวรรณ และสุวรรณ บัวทวน. (2544). **สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติ & SPSS for windows**. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].

_____. (2547). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์**. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2546). **คู่มือการดำเนินงานสำหรับผู้สนับสนุนเพื่อเตรียมการดำเนินนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ระยะที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งกองทุน**. [ม.ป.ท. : ม.ป.พ.].

_____. [ม.ป.ป.]. 1 ปีนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : หจก. โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน. (2547). **ความเป็นเครือข่ายขององค์กรชุมชนกับ ศอช.** กรุงเทพฯ : พีทีเอส เพรส จำกัด.

_____. (2547). **แนวคิด แนวทาง และกรณีตัวอย่างการดำเนินงานศูนย์ประสานงานเครือข่ายองค์กรชุมชน.** กรุงเทพฯ : เอ ที เอ็น โปรดักชั่น จำกัด.

สุรางค์ อีลา. (2547). **ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน : ศึกษากรณีตำบลเรียง อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส.** ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

อัมพิกา ทองช่างเหล็ก. (2550). **ยุทธศาสตร์การพัฒนาเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านในตำบลวิสัยเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สุราษฎร์ธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.